

Protocol Meld-, overleg- en aangifteplicht (moa)

1. Doel

Dit protocol beschrijft de stichtingbrede kaders en procedures bij vermoedens van een zedenmisdrijf binnen alle scholen die vallen onder SO Fryslân. Het protocol is opgesteld conform de geldende wet- en regelgeving en heeft als doel:

- het waarborgen van een veilige en vertrouwde leer- en werkomgeving;
- het zorgvuldig en proportioneel omgaan met vermoedens van zedenmisdrijf;
- het borgen van rechtsgelijkheid en transparantie voor betrokkenen (leerlingen, medewerkers, ouders/verzorgers);
- het bieden van een helder kader voor meld-, overleg- en aangifteplicht.

2. Definitie en bevoegdheid

Op school en/of in een onderwijssituatie ongewenst seksueel getinte aandacht die tot uiting komt in verbaal, fysiek en non-verbaal gedrag. Dit gedrag wordt door degene die het ondergaat, ongeacht sekse en/of seksuele voorkeur, ervaren als ongewenst, of wordt, indien het een minderjarige leerling betreft, door de ouders, voogden of verzorgers van de leerling als ongewenst. Seksueel grensoverschrijdend gedrag is wettelijk strafbaar wanneer sprake is van een zedenmisdrijf en de pleger ouder is dan 16 jaar.

Voorbeelden van zedenmisdrijven zijn:

- Een teamlid die een seksuele relatie heeft met een minderjarige leerling
- Verbale/talige seksuele intimidatie (o.a. grapjes, dubbelzinnige opmerkingen, verhalen over seksuele ervaringen, dubbelzinnig gebruik emoticons)
- Ongewenste aanraking (bv. tik op billen, ongewenste knuffel)
- Seksuele handelingen moeten doen of zien (bv. gedwongen aftrekken, moeten kijken naar masturberen of porno)
- Exhibitionisme (genitaal laten zien in het openbaar)
- Voyeurisme (gluren naar -deels- naakte mensen)
- Shame sexting (het ongevraagd doorsturen van naaktfoto's)
- Grooming (verleiden van een minderjarige voor seksuele doeleinden)
- Aanranding en of verkrachting.

Bevoegdheid

- Het bevoegd gezag (Bestuur) is eindverantwoordelijk voor het beoordelen van meldingen van zedenmisdrijf, het instellen van onderzoek en het nemen van arbeidsrechtelijke en juridische stappen.
- Het bevoegd gezag kan taken mandateren aan de directeur, zoals het voeren van gesprekken, coördineren van onderzoek en contact met externe deskundigen.

3. Procedure

Deze procedure beschrijft de stichtingbrede werkwijze en de minimale stappen die in alle scholen worden gevolgd bij de uitvoering van dit protocol.

Als een medewerker op enigerlei wijze bekend is geworden met een mogelijk zedenmisdrijf met kenmerken zoals hierboven beschreven, moet hij of zij dit onverwijld melden bij het bevoegd gezag. We noemen dit de meldplicht. Het is niet voldoende om een tussenpersoon te informeren, zoals bijvoorbeeld een lid van de schoolleiding of een vertrouwenspersoon. De meldplicht geldt voor alle met taken belaste personen op een school of instelling. Ook voor interne vertrouwenspersonen die binnen hun functie informatie krijgen over mogelijk zedenmisdrijf. Geen enkele medewerker kan in dit soort gevallen zich beroepen op de geheimhoudingsplicht, tenzij er sprake is van een medisch beroepsgeheim.

1. **Meldplicht:** Alle vermoedens van seksueel misbruik worden gemeld bij het bevoegd gezag.
2. Het bevoegd gezag informeert de collega, over wie vermoedens van seksueel misbruik bestaan.
3. De collega wordt zo spoedig mogelijk gehoord door het bevoegd gezag en op de hoogte gebracht van de procedure. Hij/zij wordt geattendeerd op de mogelijkheden van juridisch advies en ondersteuning.
4. Ieder vermoeden van seksueel misbruik door een collega wordt onderzocht onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.
5. Voor verificatie van het vermoeden kan het bevoegd gezag zich laten bijstaan door externe deskundigen¹.
6. **Overlegplicht:** Het bevoegd gezag treedt in overleg met de vertrouwenspersoon van de Inspectie van het Onderwijs.
7. Bij bevestigde vermoedens neemt het bevoegd gezag arbeidsrechtelijke stappen.
8. **Aangifteplicht:** Als er geconcludeerd wordt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een zedenmisdrijf dan is het bevoegd gezag verplicht hiervan direct aangifte te doen bij de politie. Ook als de betrokkenen hierover hun bedenkingen hebben.

4. Onderbouwing

Wettelijke gronden

We verwijzen voor het begrip 'misdrijf tegen de zeden' (een zedenmisdrijf) naar het Wetboek van strafrecht (Titel XIV: misdrijven tegen de zeden). U kunt hierbij denken aan: een leraar² (voetnoot 1) die een seksuele relatie met een minderjarige leerling heeft, een leraar (zie voetnoot 1) die leerlingen op een ongepaste wijze aanraakt of een leraar die een leerling via sms'jes benadert met als uiteindelijk doel het maken van een seksueel contact ('grooming'). Dit zijn allemaal strafbare feiten.

In de onderwijswetten is de meld-, overleg-, en aangifteplicht opgenomen inzake zedenmisdrijven. In de verschillende wetsartikelen rond de meld- en overlegplicht in het onderwijs worden 3 belangrijke kenmerken genoemd:

- Het moet gaan om een vermoeden van een misdrijf tegen de zeden;
- De dader is een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar) van de school of instelling;
- Het slachtoffer is een minderjarige leerling of een minderjarige student van de school of instelling.

¹ De situatie en de ernst van het misdrijf bepaalt door wie je laat bijstaan.

² Of een andere met taken belast persoon (bijvoorbeeld een conciërge of onderwijsassistent) van de school of instelling.

Link naar toelichting Inspectie van het onderwijs:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs/zedenmisdrijven>.